

Ako zažiť
na plese
a byť IN?

str. 2

Sushi je o čerst-
vých surovinách

...

str. 5

Prehry nie
sú normálne

...

str. 8

Spišský

PATRIOT

NOVINY PRE NOVOVEŠŤANOV TELOM AJ DUŠOU

I február 2017

editoriál

Najchladnejší mesiac v roku máme za sebou. Aký prívlastok bude mať február? Nepochybne bude opäť najkratším mesiacom v roku. A určite bude patriť k tým najzábavnejším. Obdobie fašiangov, karnevalov a Jozefa. Veľa prasiat príde o život, redukčné diéty o obdivovateľov a pracovníčky požičovní karnevalových kostýmov a kľud v práci. Poslední červení mohykáni si zaspomínajú na Víťazný február pred 69 rokmi a my ostatní už pomaly začneme vyčkávať blížiacu sa jar. Spod snehu sa začnú predierať prvé snežienky a po nich ďalšie chladuodolné kvietky. A prvé dni mesiaca naznačujú, že február bude aj poriadne mokry. Hoci oficiálnym mesiacom lásky, zaľúbenci na celom svete majú svoj deň 14. februára, v deň sv. Valen-

tína. Priehrštie príjemných sviatkov nám tento rok v Spišskej Novej Vsi trochu pokazila chrípka. Kvôli nej sú pozatvárané škôlky aj školy, čakárne u lekárov sú preplnené a lekáreň hlásia rekordné obraty. Na to, aký je február krátky, zdá sa, že nudný nebude.

-le-

NAČO SÚ NÁM VÚC-KY?

Všetko to začal Mečiar so svojimi politickými a ekonomickými kumpánmi. Rozhodol sa rozčleniť Slovensko na 8 samosprávnych krajov. Po dlhých politických ťahovačkách sa stali realitou 4. júla 2001.

Nové hranice samosprávnych krajov vraj vznikali po zrelých úvahách odborníkov, ale dodnes mi skôr pripomínajú tortu rozkrájanú cukrárom. Na prvý pohľad pekne, ale bez citu pre pôvodné regióny. Len tak, aby nové regióny boli

približne rovnako veľké. Nelogické rozhodnutia, ako napr. to, že Spišský hrad je v jednom a Spišská kapitula v inom kraji, pretrvali dodnes. I napriek častej kritike sa nikto nepokúsil o nápravu. Rovnako sporné sú aj kompetencie, ktoré tieto „župy“ od vlády

dostali. Možno ani nie tak ich rozsah, ale najmä ich financovanie. To je exemplárnym príkladom, ako sa štát dokáže, pod rúskom hry na demokraciu, zbaviť povinností a ešte aj na tom zarobiť. Samosprávne kraje dostali na starosť cesty II. a III. triedy, stredné

škoolstvo, zdravotníctvo, sociálne služby, kultúrne zariadenia a kompetenciu získavať prostriedky z eurofondov. Skúsme sa pozrieť na prácu Košického samosprávneho kraja v našom meste. Nemocnicu, ktorá každoročne vytvárala neskutočné dlhy dala do rúk

finančnej skupiny Penta. Treba priznať, že nemocnica sa od vtedy mení výrazne k lepšiemu. V stredných školách dala košická VÚC-ka do súkromných rúk vykurovanie. Vzniklo pri tom viacero podozrení o výhodnosti

pokračovanie na str. 2

TAKTO TO VIDÍM JA

Na Slovensku máme 3 druhy poslancov. Tých parlamentných pozná každý a voliť ich môže celé Slovensko. Ďalšiu skupinu tvoria poslanci samosprávnych krajov. Tých si volia obyvatelia jednotlivých krajov. Najviac je poslancov mestských a obecných. Tí majú reálne najväčšie možnosti ovplyvňovať bežné potreby obyvateľov. Dôležitý prvok v tomto poslanceckom trojuholníku je právomoc „parlamentákov“ rozhodovať o právomociach a povinnostiach svojich kolegov na ne regionálnej, resp. lokálnej úrovni. Oni rozhodnú, čo my musíme alebo nesmieme robiť. Oni schválili vznik samosprávnych

krajov, systém ich fungovania a práce. Teraz, po 16-ich rokoch tí istí poslanci (niektorí z nich) prichádzajú s návrhom zrušiť, čo sami vytvorili. To, čo tak vehementne obhajovali a čím sa nechali inšpirovať vo vyspelých demokraciách - dvojstupňový systém riadenia samosprávy. Dokonca už padol aj návrh zrušiť samosprávne kraje do konca roka a bez náhrady. Nerozumiem tomu. A ak je ten návrh taký ako bol mediálne prezentovaný tak s tým nemôžem súhlasiť.

Ja to vidím takto: VUC za takmer 16 rokov svojho fungovania ukázali, že tento model nie je zlý. Určite nie je

pokračovanie na str. 2

AKO POSLANCI SKONČILI ROK 2016

My, poslanci a vedenie mesta sme sa naposledy stretli na spoločnom rokovaní v decembri. Logicky bolo toto stretnutie zamerané najmä na bilancovanie a z časti aj na výhľad do nového roku. Hra čísel ponúka niekoľko vysvetlení. Dá sa všetko iba chváliť alebo kritizovať. Moje hodnotenie je niekde uprostred.

Ozdravom vývoji mesta hovorí jeho schopnosť investovať. My sme investovali toľko, koľko nám rozpočet dovolil. Som ale presvedčený, že naše investície mohli byť využité aj lepšie. Proste sme mohli niekde ušetriť. Napríklad pri licencii za verejné osvetlenie, ktoré

zatiaľ prinieslo do mesta viac tmy ako svetla. Ale aj v prípade nového cyklochodníka. Nemusíme byť vo všetkom prví. Mne by postačil titul „Najkrajšie mesto na Slovensku“. Bez titulu „Najdrahší cyklochodník na Slovensku“ by spokojne prežil.

pokračovanie na str. 2

Ako poslanci ukončili...

dokončenie zo str. 1

Spišská Nová Ves sa vždy vyznačovala bohatým kultúrnym životom. Mrzí ma osud Domu kultúry. Okrem Reduty sa tak strediskom kultúry stáva kino Mier. Na jeho zveľadenie už išlo dosť peňazí a mesto v tom chce pokračovať. Akurát si nemyslím, že je kvôli tomu nutné siahať do Rezervného fondu. Ten by podľa mňa mal slúžiť na prefinancovanie nečakaných výdavkov.

Vedeniu mesta som pripomenul havarijný stav a dlhodobý odsúvaný problém budovy Základnej umeleckej školy. Vianočné i novoročné vynikajúce koncerty v podaní žiakov a ich učiteľov opäť ukázali, že by sme jej mali venovať viac pozornosti. Zaslúži si ju.

Aj naša pýcha a symbol mesta - najvyššia veža Slovenska a farský kostol si určite zaslúžia primeraný

záujem. Tento rok je rokom Majstra Pavla, ktorého rukopis je možné vidieť aj v tomto kostole. Má byť v záujme kompetentných podať pomocnú ruku správcovi kostola pri oprave tohoto skvostu architektúry. Verím, že ju mesto podá.

Andrej Cpin, poslanec MsZ

šuškanda

Povráva sa, že Slovensko sa neočakávane stalo vojenskou veľmocou. Nielen v NATO, ale aj všetci ľudia na Slovensku určite spoznali pri informácii o tom, koľko vysokých dôstojníkov Slovenská armáda má, o ktorých vedelo len zopár zasvätených. Udatní a vojenským výcvikom ošľahaní plukovníci Fico, Maďarič a ďalší, ale najmä hrdinský kapitán Danko sa stali zárukou ohromnej vojenskej sily, ktorú musí vážne rešpektovať celý svet. Záložné mozgové centrum, ktoré nám dozaista zdáviť aj FBI, ľahko zvládne akúkoľvek, aj tú najnáročnejšiu situáciu v oblasti obrany štátu zvonku i zvnútra. Dokonca si myslím, že ak sa táto vojenská elita rozhodne, podarí sa nastoliť aj svetový mier.

Iba žeby to bolo všetko trochu ináč. Jedna pani povedala, že všetko sa to

deje kvôli inšpirácii armádou čínskych terakotových vojakov. Hlineňou armádou, ktorá je v Guinnessovej knihe rekordov. Do nej sa vraj chcú dostať aj naši politici. A sebamenovaním do vysokých vojenských funkcií sme, v prepočte dôstojníkov na 1000 obyvateľov, nedostihnuteľní. A to na verejnosť presiakla len časť informácií. Ktohovie, čo všetko ešte potajomky naši múdri a pracovití politici

urobili a z vrodenej skromnosti (tou najviac trpí kpt. Danko) nám o tom radšej zatiaľ nepovedali.

Môj syn by chcel byť Batmanom. Tak som ho ním menoval. Dcére je všetko jedno, ale dal som jej titul Snehulienka. Manželku za chrabrosť a odvahu povyšujem do hodnosti Kráľovná a ja som sa skromne stal Supermanom.. Slovensko je plné superhrdinov.

-le-

Načo sú nám...

dokončenie zo str. 1

celej transakcie. Zrušená bola Banícka priemyslovka. Aktívny funkcionár Smeru a riaditeľ Strednej odbornej školy bol ocenený svojím straníckym kolegom Zdenkom Trebulom, predsedom Košického samosprávneho kraja. Gymnázia stratili punc výberových škôl a stali sa školami kde vezmú každého.. Jasné smerovanie a rozvoj je viditeľný najmä v Technickej akadémii. VÚC-ka školám prideluje peniaze podľa počtu žiakov, čo je prakticky práca pre jednu odbornú referentku na finálnom oddelení úradu. Z hľadiska opravy ciest vyriešil Košický samosprávny kraj naposledy príjazdovú cestu do mesta, vedúcu cez železničný podjazd. V oblasti sociálnych služieb boli kompetencie z kraja presunuté na mesto. To sa pred nedávnom zbavilo terénnej sociálnej práce. Za nedostavanú Stanicu opatrovateľskej služby muselo vrátiť do eurofondov státisíce eur. Ja vidím najväčší prínos župy v oblasti kultúry a cestovného ruchu. Prebieha náročná rekonštrukcia Provinčného domu a na obnovu

čaká aj Reduta s divadlom. VÚC-ka podporuje viacero kultúrnych aj turistických podujatí.

Od poslancov z parlamentu v Bratislave prichádzajú rôznorodé informácie týkajúce sa existencie samosprávnych krajov. Niektorí ich chcú zrušiť, iní zmeniť ich kompetencie a niektorým vyhovuje súčasný stav. Priznám sa, že patríam k tým, ktorí nie sú za rušenie, ale zmeny považujem za potrebné. Obyvatelia miest a obcí by mali jasne vedieť, čo rieši mesto, čo štát a čo krajská samospráva. Aby vedeli, koho chváliť a koho, v prípade potreby, kritizovať. Tento rok

si budeme voliť poslancov, ktorí by mali bojovať za naše mesto v poslaneckých laviciach košického VÚC. Tieto voľby sú na samom chvoste zájmu našich ľudí. Možno aj trochu oprávnené. Poslanci, s výnimkou Rast'a Javorského, im o svojej práci nepovedia nič a mlčia o nich aj médiá. V každom prípade treba mať na mysli aspoň to základné - každoročne rozhodujú o využití takmer 200 miliónov eur. A správne patriotickí poslanci s chuťou pracovať by mohli nasmerovať zaujímavé čiastky aj do Spišskej Novej Vsi.

-le-

Takto to vidím...

dokončenie zo str. 1

bezchybný. Myslím si že sa mu málo venovali práve poslanci v Bratislave. Námetov, ktoré priniesol život, a ktoré by zlepšili prácu na úrovni krajov, prišlo za tie roky neúrekom. Ale tí, ktorí to urobiť mali, mlčali. Návrhy na zrušenie VÚC mi pripadajú ako rozhodnutie zubára, ktorý keď uvidí na zube menší kaz, chce ho hneď vytrhnúť. Namiesto toho, aby ho vyliečil.

Ako poslanec Košického VÚC tvrdím, že sme sa statočne popasovali zo svojimi kompetenciami. hlavne v kultúre a cestovnom ruchu. Problému zvanému zdravotníctvo sa väčšina VÚC elegantne zbavila, prenajatím stratových nemocníc. Školstvo je problémom, o ktorom môžeme diskutovať do neko-

nečna. Podľa mňa je jedným dôvodom to, že školstvo má veľa „pánov“. O tom čo a ako sa budú naše deti učiť rozhodujú: ministerstvo, krajské úrady, VUC, mestá.

Jedným z dôvodov, prečo prichádza návrh zrušenia vyššej samosprávy, je podľa predkladateľov podozrenie, že tá sa stala miestom, z ktorého profitujú vládni regionálni politici. Možno sa dá s nimi súhlasiť. Teraz je tomu tak. Ak sa nám nepáči, ako to funguje, zmeňme ľudí, ktorí systém takto zneužívajú, ale nerušte to, čo má zmysel.

Tak ako takmer všetko, je to o ľuďoch. Áno viem si predstaviť, že by niektoré veci v rámci VÚC mohli fungovať v našom okrese lepšie. Ale je to len na nás ako budeme viesť presadiť svoj hlas. Nerušte VÚC, spravme ich lepšími.

Rastislav Javorský

AKO ZAŽIARIŤ NA PLESE A BYŤ IN?

Keďže plesová sezóna 2017 je v plnom prúde, redakcia Spišského patriota sa pozrela na zúbok plesovej móde, líčeniu, či účesom pre rok 2017. Oslovili sme tri odborníčky na slovo vzaté, aby našim krásnym ženám poradili, aké trendy tento rok letia a ako na plese, čo najviac ohúriť a byť in.

„Medzi trendové farby patrí smaragdovo zelená, pudrová a odtiene staroružovej. U nás v salóne ale zákazníci aj tento rok preferujú najviac červenú, odtiene modrej a zelenej. Čiernou klasikou nikdy nič nepokazíte. Čo sa týka materiálov, je to satén v kombinácii s krajkou, výšivkou. Sme zástancami toho, že menej, býva viac,“ prezradila Simona Machová zo svadobného salónu Simona v Poprade.

Čo sa týka líčenia, tento rok sú v móde trblietavé pery. „Staršie dámy volia

matné zemité, do hnedo sfarbené očka. Mladšie ženy uprednostňujú tieňovanie do čiernej. Na pohyblivé viečka dávame farby podľa farby šiat. Žiadané je opäť hrubšie obočie,“ hovorí nezávislá sales director Mary Kay, Katka Uhrínová zo Spišskej Novej Vsi.

Extravagancia jednoznačne dominuje plesovým účesom. „Namiesto romantických vln a uhladených výčesov, či drdolov, získavajú svoje miesto účesy postavené na textúrach. Plesové účesy 2017 by mali pripomínať parádhny

upírsky bál. Aj keď je upírsky bál top, predsa len, ženy v Spišskej sú dosť konzervatívne, a tak im väčšinou tvorím z vlasov vlny a mašle. Novoveštánky nie sú tak odvážne, prikláňajú sa skôr ku klasike. Po dlhšej odmlke sa do popredia dostávajú aj výrazné prstýnkové kudrlinky- „karfiolové“ hlavy ako z 80. rokov. Svoje miesto majú chladné, sivé, strieborné odtiene, našedlé pastely, na hranici s modrou,“ uviedla kaderníčka, Lucia Michnová z kaderníctva Exclusiv v Spišskej Novej Vsi.

-sim-

turistika: KLÁŠTORISKO

V literatúre sa v spojení s Kláštorskiskom často používa obľúbená a okrídlená fráza, že je centrom, či srdcom Slovenského raja. Už prvé tvrdenie nie je správne, lebo keď zapichnete kružidlo do mapy a opíšete hranice tohto Národného parku, tak stred bude (celkom logicky) niekde na Glackej planine, odkiaľ sa rozbiehajú na všetky svetové strany doliny a tiesňavy a končia na severe v rieke Hornád a na juhu v Hnilci. A aj druhá paralela je vlastne skôr srdcovým vyznaním autora, lebo každý z nás má tu svoju „rajskú“ srdcovku niekde inde. Ja napríklad na Letanovskom mlyne.

O dvoch typických znakoch Kláštorskiska však nemožno pochybovať. Jednak je to starodávne, i keď len dočasné osídlenie, veď sa tu pred pustošivými nájazdmi Tatárov ukrýval ľud Hornádskej kotliny, o čom svedčia zrúcaniny lapis refugii (skaly útočišťa). Ale aj neskôr sem toto územie prilákalo kartuziánov, ktorí nám na lúke Kláštorskiska zanechali prekrásnu a poučnú históriu, ako sa dá jednoducho a zmysluplne žiť, tak povediac v lone prírody a v súzvuku s ňou. A po nich sa toto miesto aj nazvalo Kláštorskiskom.

Druhým typickým znakom Kláštorskiska je, že sa tu zbiehajú tie najdôležitejšie chodníky zo všetkých končín Slovenského raja a tak ako to platí o talianskom Ríme, tak v Slovenskom raji naozaj vedú všetky cesty na Kláštorskisko. Toto stredisko turistického ruchu sa nachádza v nadmorskej výške 760 metrov, patrí do katastra obce Letanovce a je jediným v Slovenskom raji, kde sa nemôžete dopraviť autobusom, ani autom, ale je potrebné použiť svoje vlastné telo.

No a tak nejak som to urobil aj ja, keď som sa jeden mrazivý januárový štvrtok vybral do vnútra Slovenského raja. Keďže možností okružných trás z Kláštorskiska je nepreberné množstvo a je len na Vás, aby ste si vybrali podľa uváženia, čo chcete vidieť a akú máte kondíciu, ja som si na predstavenie tohto turistického strediska vybral cestu z Čingova a aby to bolo zaujímavejšie, tak prvú časť po údolí, druhú naopak po hrebeni.

Svoje putovanie na Kláštorskisko začínam na dolnom parkovisku na Čingove. Po modrej turistickej značke prechádzam okolo Hornádu, zima, tiahnuca sa od vody mi zalieza až za golier, ale keď sa rozhodím, je už cesta aj pri mínus 15 príjemnejšia (a rozhodne zdravá). Pod Tomašovským výhľadom zabočím do ľava do tajomnej a romantickej doliny Bieleho potoka a za 30 minút po zelenej značke dôjdem až k miestu, nazývanému Ústie Kysel'a. Tu sa treba poriadne nadýchnuť, lebo ma čaká síce nie dlhý, ale strmý výstup chodníkom so žltou značkou hore riedkym borovicovým lesom na Kláštorskisko. A hneď je vidno, že to toho roku s mojou kondíciou nevyzerá dobre, lebo musím viac krát predýchať, kým vyleziem až hore na lúku. (A to tu niektorí, síce o 40 rokov mladší šialenci, aj vybehnú).

Prichádzam na lúku na Kláštorskisku,

predo mnou sa objaví fantastický pohľad na zasnežené končiare Vysokých Tatier, pri centrálnej orientácii odhadzujem jednu časť oblečenia, lebo tu hore je vďaka inverzii podstatne teplejšie a vyslovím jednoduchú holú

vetu: „Ani nohy.“ Hoc je krásny slnečný deň, reštaurácia je zatvorená, chatky opustené a ani z kláštora mi nikto neprichádza v ústrety. A tak sa vyberiem pozdraviť aspoň tých, čo v Slovenskom raji našli svoj posmrtný raj a ich duše sú tu z času na čas priťahované na ich zasľúbené a zaľúbené pozemské miesta. Stojím na symbolickom cintoríne a spomínam, veď niektorých som poznal aj osobne. Cestu nazad z Kláštorskiska začínam prechodom cez lúku severným smerom po modrej značke k vykryvaču a odtiaľ už po hrebeni, s viacerými výhľadmi na Vysoké Tatry a Hornádsku kotlinu až k miestu s pekelným názvom „Čertova sihoť“. Tu sa dá zas pre zmenu pozerať dole, do doliny Bieleho potoka a vľavo na horizonte aj na Kráľovu hoľu. Po krátkom oddychu pokračujem po hrebeni, neskôr doprava dole serpentínami až na miesto, kde

sa zlieva Hornád s Bielym potokom a opäť som na lúke Pod Tomašovským výhľadom. Možno už len pre tých, čo sa medzičasom na chodníkoch Slovenského raja stratili, nazad po modrej na centrálnu orientáciu na Čingove. A keďže túto trasu už poznám, ako vlastnú kuchyňu, skúsil som si vlastnú kondíciu. A ak si odmyslím pol hodiny na fotografovanie, tak som to absolvoval za dva a štvrt hodiny. Pre všetkých ostatných, čo si chcete užiť krásy Slovenského raja, to bude v zime jedna pekná štvorhodinová prechádzka kúzelnou zimnou krajinou. Len si nezabudnite užiť: výhľady na Vysoké Tatry, prehliadku kláštora a spomienku na obeť hôr. A to sa dá aj vtedy, ak na Kláštorskisku „Ani nohy.“ Lebo ten horúci čaj s mätou, medom, citrónom a rumom si môžete dať potom na Lesnici a o tretej sa zvieť autobusom nazad do mesta. Michal Buza st.

S HUSĽAMI PO SVETE - MARTINIK I

Moje najkrajšie a snád' aj najlepšie turné, aké som kedy v živote zažil, bolo v horúcom Karibiku na ostrove Martinik. Martinik (francúzsky Martinique), je ostrov v Malých Antilách Tento nádherný ostrov je integrálna súčasť Francúzska. Je dlhý približne 60 a široký maximálne 20 kilometrov Ostrov obývajú prevažne černosi a mulati, ktorí žijú z turizmu, pestovania cukrovej trstiny a iných tropických druhov plodín, lovu rýb a produkcie vychýreného rumu. Ostrov objavil Krištof Kolumbus.

Príred odletom som si kládol otázku: Prečo tam ideme s nejakou, pre nás, neznámou operou. Ako som zistil, dôvody sú dva. Prvým je skladateľ tmavej pleti Joseph Boulogne, súčasník Mozarta v časoch klasicizmu, ktorý študoval vo Viedni a neskôr sa vrátil do svojho rodiska, na ostrov Martinik. Druhým je John. John je rozprávko- bohatý človek, ktorý vlastní viacero víl po svete a jednu z nich má na Martiniku. Na ostrove podporuje kultúru, umenie a je vo svojej podstate mecenášom so všetkým čo k tomu patrí. Johnovi sa zažiadalo vypočuť si Operu l'Amant Anonyme du Chevalier de Saint – Georges od skladateľa z Martiniku a priblížiť ju svojím priateľom a domorodým obyvateľom ostrova. Na prvej a jedinej skúške pred od-

letom, som pochopil o aký typ dobrodružstva sa bude jednať. Sedeli na nej snád' tí najväčší bohémovia, veľkí pohodľáci, skvelí muzikanti a super ľudia z rôznych kútov Európy. Let z Paríža trval 8 hodín. Karibik nás privítal horúcim a vlhkým počasím. V hoteli, kde sme boli ubytovaní, nás už čakali chlapi zo sláčikového kvarteta, ktorí tam koncertovali už týždeň pred nami a následne sa mali pripojiť ku nám do orchestra. Welcome drink bol v cuku letu okamžite v jednej aj v druhej ruke. Čo iné ako vychýrený karibský rum? O zážitkoch, ktorých na Martiniku nebolo málo, napíšem viac nabudúce. Dnes vám ešte prezradím niečo o koncertoch, ktoré sme domácim predviedli. V hlavnom meste ostrova Fort-de-France je veľké Atrium (koncertná hala) v ktorej na nás čakali dve

predstavenia plus jedna verejná generálka. V opere okrem nášho orchestra vystupovali aj baletáči, speváci-solisti, aj domáci černošský spevácky zbor. Jednou z požiadaviek bolo aj dodržanie dobovej autenticity. A tak musel náš dirigent mať, i napriek horúčave, na hlave parochňu, na sebe veľký brokátový kabát, silonky na nohách a smiešne gate plus topánky s veľkým podpätkom. Prvý koncert bol pre cca 30 ľudí. Boli to všetci Johnovi priatelia, ktorých si pozval z celého sveta. Toľko národnosti pokope sme už dlho nevideli. Najvýraznejší bol jeden indický maharadža, ktorý vraj vlastní najväčší rezort hotelov v Indii. Jeho turban na hlave bol v tej obrovskej sále ako dominantný maják. Bol to zvláštny pocit, pre nás umelcov, keď hráte tzv. presilovku, kde je vás viac

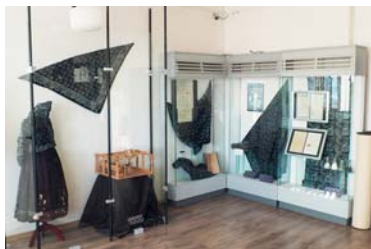
na pódiu ako publika v sále. Druhý koncert bol pre širokú verejnosť a to už sála praskala vo švíkoch. Publikum bolo veľmi srdečné a odmeňovalo nás potleskom po každej časti. Boli hrdí, a musím konštatovať, že právom, na svojho skladateľa, ktorý toto dielo spáchal. Mnohí ho označujú aj za čierneho Mozarta. Bolo jasné a zrejme, že takýto druh umenia nemajú možnosť vidieť a počuť každý deň. Po dohraní nasledoval dlhý predĺžený potlesk, pri ktorom nás odmenili diváci standing ovation. V zákulisí na nás

čakala dirigentka černošského zboru a každému jednému členovi orchestra so širokým úsmevom na tvári podarovala ich čerstvo nahraté CD. Na záver večera John skonštatoval, že to bol veľmi vydarený projekt či už z umeleckého resp. spoločenského pohľadu. Zároveň prisľúbil, že nebol posledný. My mu všetci držíme palce a budeme dúfať, aby sa mu to podarilo a podobné karibské dobrodružstvo si budeme môcť ešte aspoň raz v živote vychutnať plnými dúškami.

Peter Šterbák

pozvánka na kultúru: BOL SOM PRI TOM

Mojim pôvodným zámerom bolo, priblížiť vám prvý mesiac v roku už od Silvestra a aj som bol vychystaný, že pôjdem do toho davu šialencov pred Redutu, ale nakoniec som skončil v posteli, čo sa ešte dá pochopiť, horšie ale na tom bolo, že s chrípkou. A tak som január začal na druhý deň, pri okne, lebo z môjho bytu, spod strechy na Baníckej 29, mám fenomenálny výhľad na mesto a tak môžem povedať už o novoročnom ohňostroj, že som bol (i keď len cez sklenenú tabuľu okna) pri tom. A o pár dní, keď som vy- zdravel i všade inde.

BOL SOM VO VLASTIVEDNOM MÚZEU V SMÍŽANOC
Keď prejdete v Smížanoch okolo typického dedinského domu kpt. Nálepku dozadu do dvora, očakávate celkom logicky hospodárske budovy, ale na konci záhrady stojí, ako päť na oko, jedna nevkusná „socialistická“ budova, chvalabohu, to čo ukrýva v sebe je čosi diametrálne odlišné. Tak, ako výstava MODROTĽAČE Z HRANOVNÍCKEJ DIELNE ELEMÍRA MONTŠKA. Výstava ukazuje spôsoby spracovania látky, farbenie indigom, konzerváciu, modrotlačové formy (prevažne z dreva), ale najmä výsledky tejto činnosti, ktoré si našli svoje miesto na obľúbených odevoch vtedajších obyvateľov Spiša. Výstava je ale hlavne svedec-

tvom o originalite a kumšte jedného z typických spišských remesiel, ktoré už tiež (bohužiaľ) odchádza do minulosti a v múzeách zapadá prachom.

BOL SOM NA VÝSTAVE HISTÓRIE BANÍCTVA NA SPIŠI V STM
V Multifunkčnom centre, pri brehu Hornádu, keď prechádzate z mesta na sídlisko Mier, je dobré zastaviť sa aspoň na chvíľu v tunajšom múzeu, lebo sa tu, vďaka usilovnosti a vynaliezavosti malého osadenstva nadšencov histórie baníctva konajú zaujímavé a často i poučné výstavy. Jednou z nich (a bude tu až do polovice marca), je expozícia geológa- jaskyniara, výtvarníka- fotografa Františka Mihála pod názvom Z NEZNÁMEHO SVETA JASKÝŇ. Autor prezentuje svoje výtvarné postrehy z tajomného sveta podzemia, ale hlavne zo života prieskumníkov v ňom. Pastely očaria svojou jednoduchosťou a zmyslom pre detail, čo udivuje najmä preto, že autor musí na svojom obraze pracovať fakticky len pri svetle čelovky. Druhá časť výstavy, akoby v kontraste, odhaľujú megafotografie s rozsiahlych siení mohutnej Stratskej jaskyne. Výstava je doplnená o tradičné artefakty technickej výbavy jaskyniarov.

BOL SOM NA LETANOVSKOM MLYNE
Letanovský mlyn je mojím obľúbeným miestom, keď prechádzam dolinami Slovenského raja. A čaro má aj v zime, keď zamrznú vody, stekajúce do Hornádu po strmých bralách, smerom od Kláštoriska. No a túto zimu tu bolo naozaj veselo a aj husto, lebo keď zamrzla aj hladina rieky, tak sa prechod Prielomom Hornádu stal doslova tu-

ristickou atrakciou tejto zimy v Slovenskom raji. O to ľahšie a aj lepšie to mali organizátori tradičného LADOVÉHO MARATÓNU, ktorý pod vedením už legendárneho (a v tom veku je to zázrak) Miša Sabovčíka vytvorili na Letanovskom mlyne eldorádo pre milovníkov lezenia v ľade. Ľadolezci tu súťažili v kategóriách „Ultra borec, Drytool master, Ľadoborec a Nočný šprint“. A atmosféra tu bola naozaj pretekárska a súťaživá, lebo lezenie po ľadových platniach v temer deväťdesiat stupňovom profile je šport naozaj len pre smelých chlapov.

BOL SOM V SPIŠSKOM OSVETOVOM STREDISKU
Aktívna práca Spišského osvetového strediska je obdivuhodná, lebo výstavy (najmä výtvarníkov a fotografov) sa tu striedajú, ako na bežiacom páse. To svedčí o tom, že amatérov v tejto oblasti je ešte chvalabohu vždy dostatok, ale aj o tom, že ich aktivity sú správne podchytené a cez výstavy i motivované. Ďalšou v plejáde výstav je i expozícia POPLNÉROVÁ VÝSTAVA MALIEB NEPROFESIONÁLNYCH VÝTVARNÍKOV, ktorá má tému Slovenský raj. 11 autorov tu vystavuje 25 svojich diel, tvorených prevažne akrylom, či olejom. Pravda, pohľad na vystavované diela zanecháva v každom divákovi rôzne reakcie a je odrazom jeho súkromného vkusu i chápania reality, ktorú obra-

zy prezentujú. Od klasického poňatia Emiliána Cvengroša až po mne srdcu blízkej reflexie obrazov krajiny Dany Koškovej. Zaujme aj netradičné poňatie témy kombinovanej techniky Anny Paličkovej, či obraz s filozofickým „antré“, ktorým nás do raja pozýva Dievčatko Dáša Frankovičovej. Nuž, prijmite aj vy toto pozvanie na výstavu.

BOL SOM V GALÉRII UMELCOV SPIŠA

Priznám sa, že som v minulosti nebol pravidelným návštevníkom tohto kultúrneho zariadenia nášho mesta. A asi budem ľutovať, lebo už tretia výstava, ktorú som tu za posledné mesiace absolvoval, ma príjemne prekvapila a doslova do ksichtu mi vmietla ukážku toho, že po svete chodí množstvo umelcov, ktorí majú čo povedať k dnešnému svetu, akoby z jeho druhej strany. Britská fotografka, Arabella Plouviez vo svojom projekte DEVIANT WOMEN podala (a aj mne, ako fotografovi) praktickú ukážku toho, ako môže fotografia, vo svojej jednoduchosti, osloviť široké spektrum ľudského myslenia i cítenia zároveň. Jej fotografie sú antagonistické k názvu výstavy a zachycujú rôzne ženy, v rôznych pozíciách, v rôznych interiéroch, ale vždy s akýmsi pokojom nielen v tele, ale aj na tvári, akoby čítali jeden list, ktorý síce majú v rukách, ale ani my nevieme, čo sa v ňom píše. A spolu s dokonalou technikou i precízne nakomponovaným pozadím nás núti hľadať odpoveď o stave, pocitoch a túžbach žien, ktoré na nás hľadajú z fotografií madam Plouviez.

BOL SOM V SPIŠSKOM DIVADLE

O CHARLYEHO TETE som veľa

počul, ale nikdy som ju ešte nevidel. A zámerne som čakal na deň, keď sa dostane na dosky Novoveského divadla, v podaní jeho hereckého súboru. A ak sa pýtate, či to čakanie stálo za to, tak odpoveď znie: Áno. Je to síce komédia ľahká, ako som v zákulisí počul, temer bulvárna, príbeh má jednoduchú zápletku a pripomína detektívku, kde vrah je od začiatku známy, ide len o to, ako ho usvedčia. A práve tým sa toto divadelné predstavenie dostáva (cez text) do polohy, kde o jeho javiskovej úspešnosti rozhodujú predovšetkým a dominantne herecké výkony. Predstavenie začína na klasicky poňatej scéne, už menej klasické je poňatie oboch chlapcov, ktorý nás uvádzajú do deja (a ja som veľmi zvedavý, ako na tento nápad zareagujú dnešní tínedžeri). A zámerne nebudem komentovať svoj názor, lebo som asi staromódny, keď sa mi oveľa viac páči celé ostatné predstavenie, s klasickými komediálnymi prvkami, i klasickým herectvom, ktorému jednoznačne dominuje postava Lorda Fancourta Babberley v podaní Adama Hericha. Na toho chlapca (či Donu Luciu) sa musíte ísť pozrieť! Lebo ak ste neboli na námestí v prvý januárový deň, ohňostroj bude aj o rok, ale všetky ostatné kultúrne zážitky sú ako prvá láska. Netrvajú večne.

Michal Buza st.

Vysokoškolačka zbalila kufre a išla za lepším do Severného Írska LUCIA: „ZA TEN PLAT MI TO STOJÍ ZA TO!“

Novovešťanka Lucka Šoltisová skončila vlani vysokú školu ekonomickú. Napriek titulu a slušným vyhliadkam uplatniť sa v odbore sa rozhodla zarábať si na chlieb v zahraničí. Konkrétne v Severnom Írsku, v meste Ballymene. „Pravidelne som tu brigádovala cez letné prázdniny. Chcela som vidieť, ako sa žije v zahraničí, ako vyzerá iná krajina a potrebovala som si privyrobiť peniaze na školu. Mám tu rodinu, našla som si tu priateľov a zárobok je

tu o mnoho vyšší, ako doma. Preto som po štátniciach zbalila kufre a odišla som preč zo Spišskej,“ vyznala sa Lucka. Sympatická, štíhla kočka, robí vo fabrike s pásovou výrobou. „Viem, že to nie je nič moc pre skončeného vysokoškolačka. Mám tu zatiaľ ťažkú prácu, ale v danej chvíli mi to za ten plat stojí. A nikde nie je napísane, že sa nemôžem viac a viac zdokonaľovať v angličtine a skúsiť hľadať lepšiu prácu. Každý sa musí rozhodnúť, čo chce od života,“ komentovala svoje rozhodnutie. Práca Luciu núti neustále hovoriť anglicky. „Ak neviete dobre domáci jazyk, väčšinou skončíte na pozícii s ťažkou manuálnou prácou a nadriadení sa k vám nesprávajú najlepšie. O to väčšia je motivácia, pracovať na sebe, čo sa týka jazyku.“

Na ostrove si obľúbila steaky a krásnu prírodu. „More, vysoké útesy, o ktoré sa rozblývajú silné vlny a týčiaci sa rozpadávajúci hrad na útesoch sú neskutočne krásy.“ Na upršanom zamračenom počasi v Írsku hľadá skôr pozitíva. „Väčšinu času tu prší, a ak neprší, tak je zamračené. Je neustále vlhko a letá tu nie sú veľmi teplé, ale vďaka dažďu je tu príroda celoročne krásne zelená,“ zareagovala.

S výnimkou nadriadených v práci, sú

podľa Lucky Íri milí a priateľskí ľudia. „V obchodoch ma obsluhujú s ochotou a úsmevom na tvári. Na cestách ochotne púšťajú spolujazdcov a chodcov cez cestu. Íri nie sú tak uponáhľaní,“ odpovedala. Ceny v obchodoch sú porovnateľné s cenami na Slovensku. „Drahý je tu alkohol a cigarety,“ povedala. Možnosť vrátiť sa domov na Spiš necháva zatiaľ otvorenú.

-sim-

V SUSHI BARE ochutnáte poctivé thajské a japonské polievky, či sushi rolky SUSHI JE O ČERSTVÝCH SUROVINÁCH A PRÍSNEJ RECEPTÚRE

Moe Sushi & Bar otvorili symbolicky v polovici júla, cez letný Spišský trh. „Milujeme dobré jedlo a v Spišskej chýbala táto možnosť stravovania. Vykryli sme tak diery na trhu. Novovešťania si u nás vychutnajú rôzne druhy sushi roliek plnené lososom tuniakom, alebo krevetami. Každý deň varíme poctivé thajské a japonské polievky, ku ktorým sa ako špecialita hodia naše ázijské rezance, alebo bravčová panenka na japonský spôsob,“ povedal nám jeden zo šéfov podniku, Ľubomír Leskovjanský.

Dvoch majiteľov sushi baru- Ľuba Leskovjanského a Marcela Hrebenára, otvoril si vlastný sushi bar, inšpiroval študijný pobyt v Kanade, kde videli množstvo fungujúcich sushi podnikov. Skúsenosti ale čerpali aj v Bratislave, či v Poprade. „Sushi bar je hlavne o čerstvých surovinách a dodržiavaní prísnych receptúr.“ vysvetľujú svoju filozofiu.

Teší ich zistenie, že o sushi je aj u nás

čoraz väčší záujem. „Veľa Novovešťanov cestuje do zahraničia, alebo väčších miest, kde je sushi veľmi populárne. Je to však beh na dlhú trať,“ priznal Leskovjanský.

Tí, čo už navštívili nový Sushi bar na Zimnej ulici hovoria až o gastronomickom orgazme. „Gastronomický orgazmus za mnou. Sushi prvýkrát a určite nie posledný,“ povedala spokojná zákazníčka Renáta. „Neskutočný gastronomický zážitok. Vždy som spokojný, keď si objednáam domov, aj keď jem priamo na mieste,“ povedal Ondrej Drusa. „Absolútne fantastické jedlo, príjemné prostredie a ústretový personál. Online objednávka a donáška sú zmláknuté na jednotku. Palec hore, len tak ďalej,“ uviedla na adresu perspektívneho sushi baru, Alena Jankovič. „Skvelé sushi, príjemné prostredie, skvelý prístup. Nápad s paličkami zapichnutými v doske je super,“ hovorila Sára Solárová.

Majitelia nelenia a pre svojich verných i nových zákazníkov chystajú napríklad

špeciálne piatkové menu, ktoré pozostáva z viacerých chodov. Chcú popracovať aj na nových špeciálnych jedlách, či čoraz úspešnejšom dennom menu. „Plánujeme rozšíriť našu značku aj za hranice nášho krásneho mesta,“ uviedol na záver šéf podniku. Sushi bar môžete navštíviť od pondelka do štvrtku, od jedenástej hodiny do deviatej večera. V piatok vás radi obslúžia o hodinu dlhšie a v sobotu vás privítajú od sedemnástej a rovnako do dvadsiatej druhej hodiny.

-sim-

fotoreportáž: Karneval na ľade

ČREPINKY ZO SPIŠSKONOVESKÝCH ARÉN

Florbal
Spišskonovoveské kométy stále žiaria vysoko na slovenskom florbalovom nebi. V januári ich preverili kvalitné súperky, no Spišiačky ukázali, že právom patria medzi špičku extraligy. Najprv vyhrali v Kysuckom Novom Meste 17-10 a uspeli aj na horúcej palubovke v Tvrdošine, kde dominovali 11-7. Doma potom v repríze minuloročného finále podľahli tesne Pruskému 2-3, no sériu zápasov tímov z čela tabuľky zakončili víťazstvom nad Nemšovou v pomere 11-7. Kométam patrí v tabuľke tretie miesto, na su-

verénneho lídra z Pruského strácajú 9 bodov a na druhú Nemšovu 3 body. Produktívite ligy neohrozene kraluje duo sestier Hudákových, vedie Pavlína s 86 bodmi (49 + 37), druhá Kristína nazbierala 65 bodov (38 + 27). Baby tieto „šialené“ čísla nazbierali v štrnástich (!!!) zápasoch. Skvelú pozíciu si stále držia aj „mladé šipy“ v 1. lige mužov. Spišiáci sú stále na čele ligy, i keď v januári stratili neporaziteľnosť, keď prehrali v Trnave 4-7. Predtým však „zostrelili“ Snipers Bratislavu 10-4 a úspešní boli aj v dvoch domácich

januárových dueloch. S Piešťanmi vyhrali 14-1 a podobne jednoznačne dopadol i duel s Novou Dubnicou, ktorú poslali domov s výpraskom 16-3. Pred „predátormi“ zo Sabinova majú tesný 1-bodový náskok, tretia Trnava stráca 8 bodov. V tabuľke produktivity je zo Spišiakov najvyššie Michal Hanzely, ktorý s 56 bodmi (35 + 21) okupuje štvrtú priečku. Tesne za ním je Erik Rády s 52 bodmi (33 + 19). Aj mužom aj ženám končí vo februári základná časť a vypukne neľútostné play-off. Všetci ste na zápasoch s deravou loptičkou

vítaní, vaše patriotské hlasivky budú „kométy“ i „mladé šipy“ potrebovať ako soľ.

Hokej
A play-off sa nebezpečne blíži aj hokejistom HK SNV. Základná časť končí 10.2. a Spišiáci figurujú po odohratí 44 kôl na šiestom mieste, kde s najväčšou pravdepodobnosťou i po základnej časti ostanú. Pred siedmou Trnavou majú 10-bodový náskok a rovnaké manko majú aj na piate Topoľčany. Prvý mesiac roka im nadelil až osemzápasovú porciu zápasov a viac sa im nedarilo

ako darilo. Najprv doma podľahli Topoľčanom 3-5, aby následne zvládli domáci duel s posledným tímom tabuľky. S Martinom B vyhrali 4-2, potešili nás výhrou v Trnave 4-1 a vydarené obdobie zakončili

skvelou hrou vo víťaznom domácom zápase s Michalovcami (3-2). Potom však prišli už len prehry. Doma sme podľahli Detve 3-8, Skalici 1-3, neuspeli sme v Prešove (2-7) a perie

pokračovanie na str. 7

recepty do starej macere: KIFLIKOFKA

Jak vari moja sestra, ňemožem posudzic, bo žije ďaleko. Co aľe možem na isto povedzec, jetozejeta egzoticka žena, bo še vola Marina, narodzila še v Rakusku, ma štatnu prislušnosc SR a biva s kocurom Murom (co je zakarpatskeho povodu) v maďarskej dzedziňe Rajka. A na jej prikľadze vidno, že zaš žijeme v časoch Rakusko uhorskej monarhije, šak jak bi Rakušaci mali kus vecej rozumu a pridali bi še ku ve štiri, ta hñedkaj bi bulo ve pejce a v Europe bi zafukali inakše ve- tri. A frau Merkel bi pri brandemburskej kapure toten vjeter dzvihnul kidľu, poburtal frizuru, preľuftoval mozeg a možno bi aj začala rozmišľac. Ľem pozor!, bo za atlantikom še angažuje ďalša pohroma, emajlejdi Klinton a vetri už od novembra osemdzešat dzevec fukaju od Džibraltaru. Ta že jak som prišol na naščevu ku sestře, zavrela okno, zahašila radjo a zrobila na obed daco take sladke, s cukrom, jabľučkami a tvarohom a hñedkaj zme mali kolo sebe normalnejši švet. *Co Marina do kifľikofki dava?* skusenosci, kifľiki, jabľučka, tvaroh, vajca, krištalovi, vanilkovi a škoricovi cuker, mľeko, hrozenka a maslo

Jak to v Rajke robi?

Ta tak isto, jak to robila, kim ešči bivala v Braťislave, akurat, že jak idzeme do obhodu nakupic, ta šicko še vola dajak inakši, napríklad mľeko tej, vajca tojaš, ešči, že cuker še da kupic pod nazvom cukor. Aľe ňeradujme še bars skoro, bo aj placic mušiš s forintami a pri dzveroch poňižeňe zdravic vizoňlatašák. Šturime vidavek do kešeňi, vracime še do domu a šestra začina robic žemľofku, jak bi zme ju mi v Novejši spravňe mali volac kifľikofka. Bo na začatek vežňe kifľiki a nareže na cantimetrovo koľeska. Ja zakľa v menšim harencu zohrejem tej, pridam žoltko z tojašu, kuščičko masla a jeden vanilkovi cuker a mješam, žebi še spojilo. Šestra ma kifľiki nakrajane, ta s maslom vimasci misku zapekačku. Ľem kocur Muro ňema do čeho pihnuc a tak hodzi prikrčeni po okenej rimse a richtuje še skočic na sojku a havrana, co še biju o zarno na karmitku v zahradze. Marina lapi kifľiki a moči ich vo viľepšenim mľečku a uklada do zapekački, no a na mňe ostalo ošupac jabľuka, vibrac stredek a nastruhac na tareľku. Jak začnem jabľučka rajbac, ta Muro na mňe kukňe s nasratim okom, bo mu psujem lovecku taktiku, šak so svojim rozumom bars ňehape, že cez škle na obloku fťaki ňič nečuju. Aľe žebi som ňebabral, ta idzem struhac jabľuka pre istotu do hiži. No a tam v teľevizore akurat ukazuju Donalda a Hiľari, jak še v predvoľebnim impičmence vadzja, jak tote fťaki na karmitku.

Medzičasom vola šestra z kuhiňi, že treba zrobic tvarohovu zmesku, bo Muro skočil, oblok bul zavtvoreni a tak mu dava perľšu pomoc. Vežňem do misečki hrudkovi tvaroh, pridam krištalcuker, dva žoltka a hrozenka a zamješam, žebi bulo do žemľofki. Kocur še hvalabohu spametal, aľe ňepoučil, bo už zaš špekuluje na okňe a mi so šestru robime ďalej. Na perľšu verstvu kifľikoch nadžabeme tvarohovu zmesku, nastruhane jabľučka, Marina ešči posipe zos škoricovim cukrom a idze na to druha verstva. Vľecim do hiži dostruhac jabľučka, Donald akurat dzviha nad hlavu take male dzefčatko, co mu podali, žebi vipatral jak kamarat so ženami, zakľa co Hiľari še visciskava s jakaškim hispancom a sľubuje mu hori, doli, no zakľa ľem doli (ostravsko-karvinske) a vošingtnpost piše, že vihrava o dva percentualne bodi. A bo ňeznam, či on, ona, abo evribodi, ta še vracim do kuhiňi, zaš dame tvaroh, jabľuka, kifľiki a jak še to zopakuje treci raz, šturi Marina žemľofku pjesc do ruri zakritu s alobalom na pol hodzini pri dvesto stupňoch. Mura vežňe z obločika, postavi pred ruru stražic, aľe na pol metra, žebi mu ňespalilo fuzi a viľeci na zahradu odplašic fťakoch. Po pol hodziňe dopeče žemľofku ešči dzešec minuti odkritu, posipe s cukrom a može še jesc.

Ľem Muro je mesožravec, ta zaš viskoči na oblok, ľehňe na rimsu a čeka kim še sojka s havranom vracja zo sušedovej zahradi, šednu na karmitko a jeho to zaš budze cahac, žebi skočil. A zaš zbitočňe. Bo cez okno do zahradi (a aj do šveta veľkej poľitiki) možeš tak akurat kukac, aľe ňe babrac. Bo jak hvari klasik

ZNACE COMU STARI KLINTON NA PENZIJI ZURI ?
BO HILARI V OVALNEJ HIŽI ŇEVIPIJE A ŇEVIKURI

Michal Buza st.

křížovka

Gorbačov v roku 1989: Tak isto ako stotina sekundy alebo stotina milimetra, môžu zachrániť ľudské životy aj (TAJNÍČKA 1 – 4)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A																				
B																				
C																				
D																				
E																				
F																				
G																				
H																				
I																				
J																				
K																				

Vodorovne:

A: chorvátske mužské meno (Radovan) - klobúk, regionálne – ofúkal – hrádza na rieke. **B:** popadané listie – tanečný kruh – veľká bárika – vkoval - Radovan, domácky. **C:** bol nútený – detský pozdrav – mesto v Španielsku – Národný Podnik, skr. - urobil prvý. **D:** Alpský banický škriatok – skapiňaj – TAJNÍČKA 2 – ihľičnatý strom – je, po nemecky. **E:** ale, básnický – literárne dielo – Bratislavský podnik na renováciu – bola na bode varu – tam. **F:** pracuje na krosnách – spievala si, básnický – operná hviezda – patriace Otovi – jediný krát. **G:** samostatne – krivo – Vápnik, ch. vz. - trpí – vaňa, po česky. **H:** vrchy – vyberá jadierka – leviča, po česky – hrant. **I:** rímsky pozdrav – Strojňá a traktorová stanica, skr. - TAJNÍČKA 4 – ľad, po česky – farba na vajička. **J:** pracovník v lakovni – tajná židovská numerológia – zakul. **K:** tenká hliníková fólia – ranná vlaha – Katarína, domácky – nie rýchla.

Zvisle:

1: mužské meno – spievala o láske, prenesene. **2:** otec, zastarale – pracoval s vysávačom značky LUKS. **3:** áno, po rusky – TAJNÍČKA 1 – koniec boxerského zápasu. **4:** kam – vrch – severský párnokopytník. **5:** ošudiš – asi, po nemecky, foneticky. **6:** kopnutie – spaľoval – vysával. **7:** dravý morský vták – urob nákup – Česká Republika, skr. **8:** zločinec – správa po telefóne – orgán zraku. **9:** východoslovenská rázovitá oblasť – Eduard, domácky – časť obilniny. **10:** rafinéria alkoholu – len. **11:** jedol hlavné jedlo dňa – nie inak. **12:** chyba materiálu – väz, po česky – veľkolepý dom. **13:** zriedkavé ženské meno – tí – popravca. **14:** uhry – malý vták – predložka. **15:** úlovok zloдея – trochu, po poľsky – chyť. **16:** občas plače – vrchnák. **17:** predpona slov s významom starý – TAJNÍČKA 3 – obydlie. **18:** solmizačná slabika – robilo čiary – valuta, skr. **19:** ad acta-založiť, kanc. skr. - spalval pod stanom. **20:** taliansky fyzik – privolá.

Pomôcky: ALAP, ALP, APU, AVE, ETVA, KABALA, TOLEDO, VOLTA.

sme pustili aj v Topoľčanoch (1-3). Spišiáci urobili aj výrazné rezy v kádri a až čas ukáže, či budú na prospech tímu. Z klubu sa porúčal najproduktívnejší hráč HK SNV Matej Gíľák, ktorý posilnil Michalovce a aj v novom kádri dokazuje, že patrí medzi elitných útočníkov 1. ligy. Do extraligovej Banskej Bystrice odišiel na striedavý štart talentovaný Lukáš Hamráček a do Francúzska Andrej Brejka. V klube skončili aj Vladimír Klinga a Roman Ihnaťo. No pohyb bol aj opačným smerom. K tímu sa pripojil Lukáš Vartovník, Dalibor Mikula, Petr Řežáč, Ondrej Štefanka, Denis Šterbák, ako i najlepší strelec juniorskej ligy a účastník vlaňajších (2015/16) MS do 20 rokov Maroš Surový. Spišiáci len s nostalgiou spomínajú na naplnený zimný štadión a aj oni budú v neúprosnom play-off potrebovať každý jeden hlas. Vyradovačka klope na dvere aj v najvyššej ženskej hokejovej súťaži. Základná časť má svoju derniéru naplánovanú na 5. 2. 2017. Osy skončia s 99 percentnou pravdepodobnosťou na treťom mieste a ich súperom bude buď Zvolen, alebo poľská Krynica. Spišiačky odohrali v januári tri zápasy s dvojtretinovou úspešnosťou. Najprv doma porazili poľskú Krynicu 5 -4, aby následne rovnakým výsledkom prehrali s Martinom. V závere mesiaca uspeli v Košiciach, kde vyhrali hladko 10-0. „Našou

jednoznačnou ambíciou je medaila. Ak sa na to pozriem bez ružových okuliarov, tak reálne sa môžeme biť o bronz, no my sme vždy boli známe tým, že sa nevzdávame a určite budeme bojovať, čo nám žiadla budú stačiť, aby sme išli v play-off čo najďalej,“ burcuje riaditeľka HC OSY SNV Martina Muchová. Spišiačky by chceli posilniť hlavne brankársky post, na kvalitnú gólmanku však chýbajú v klubovej pokladni peniaze. „Môžem s istotou povedať, že nám v play-off pomôže Petra Danková, ktorú sme získali z Turecka. Nejasný je príchod do obrany, chceli by sme aj brankárku, no žiaľ“ „vyskakovat“ môžeme len na to, na čo máme. Dobrou správou je, že sa nám po otrase mozgu dáva dokopy Alexandra Gowie, na play-off bude v poriadku. Prvé štvrtfinálové zápasy hráme 18.2 – 19.2. a budem rada, ak nás diváci prídu v najdôležitejšej fáze sezóny podporiť,“ pozýva na OSY Muchová.

Karate

21. januára sa v Košiciach uskutočnil už 10. ročník medzinárodného memoriálu Michala Bozogána. Zúčastnilo sa na ňom úctyhodných 460 borcov zo siedmich štátov sveta, čo predstavovalo 44 tímov. KK IGLOW obsadil v tejto nesmierne náročnej konkurencii výborné štvrté miesto. Spišiáci získali vďaka Zoji Zimnikovovej a Dominikovi Kešeláko-

vi dve prvé miesta, striebro si z Košíc odniesli Dominik Antoľ, Marek Krivda, Zuzana Černická a jej brat Jakub. Posledný zo ságy Černických - Juraj -skončil vo svojej kategórii tretí, bronz bral z metropoly východného Slovenska i Vojtech Antoľ.

Volejbal

Do nového roku vtrhol s plnou vervou i VK SNV. V treťom kole 2. časti hrali staršie žiačky proti VK Junior 2012 Poprad. Prvý zápas vyhrali 3-2, v tom druhom prehrali 0-3. Kadetky mali na programe deviate kolo, v ktorom dvakrát 3-0 presvedčivo zdolali prešovskú ELBU. Už o týždeň si staršie žiačky zopakovali polovičnú úspešnosť, tentokrát hrali so Svidníkom 0-3 a 3-0. Kadetky v desiatom kole potvrdili fazónu a bez straty setu dvakrát zdolali na domácej palubovke VK Slávia TU Košice. Dario sa aj juniorkám, tie taktiež doma triumfovali s 1. VK Pú-

chov 3-0 a 3-1. Vydarený tretí januárový víkend podčiarkli aj mladšie žiačky 4, ktoré na domácom turnaji porazili Kežmarok i Poprad zhodne 3-0. A bez volejbalu neostali fanúšikovia ani v posledný víkend prvého mesiaca v roku. Juniorky doma podľahli v 8. kole VK CELE GROUP Stropkov 1-3 a 0-3. Výborne však zabrali kadetky, ktoré skvelý január vyšperkovali dvoma výhrami 3-0 v Humennom. „Domáce nás veľmi nepotrápili, zahrali si všetky dievčatá, aj žiačky. Hneď v úvode prvého zápasu sa zranila blokárka Laura Valkošáková, takže si Sima Slivošová zahrala v základe oba zápasy. V druhom zápase sa súperky z Humenného začali „chytat“, ale dobrým podaním sme ich „odstavili“. Oba zápasy potiahli skúsené hráčky a vyhrali sme po zásluhe oba zápasy bez straty setu“, skonštatoval po zápase tréner Spišiačok Martin Roško. Neohrozene kráčajú za svojím cieľom

aj volejbalistky BK 97 Stova Spišská Nová Ves. Po 13. kole vedú bez straty čo i len jedného zápasu, kedy súperkam povolili v 26 stretnutiach len päť setov, prvoligovú tabuľku skupiny Východ. V januári vyhrala „Stova“ dvakrát 3-0 v Hnúšti, doma v dvojzápase s Rimavskou Sobotou stratila jeden set a dominovala aj v Gíraltovciach, kde suverénne „brala“ dve hladké výhry. Základná časť končí 4. 2. 2017 a po nej aj Spišiačky čaká play -off, v ktorom sa pokúsia o prienik do extraligy.

Basketbal

To najlepšie sme si nechali na koniec. Spišiáci po predlhej čiernej sérii konečne prelomili čakanie na extraligový triumf a ešte pred Vianocami pokorili Karlovku 61-58. Po nej a po výprasku v Komárne doma zdolali taktiež Nitru 91-62, no to už bola labutia pieseň trénera Dávida Demečka, ktorého po novom roku nahradil Erich

Korfanta. A to, že nová metla dobre metie potvrdili Spišiáci výkonom v Lučenci, kde sme síce prehrali prehrali 99-107, no následne sme senzačne doma porazili Levice 89-78. Nasledovala tesná prehra v Prievidzi 75-90, kde sme až do konca boli úradujúcemu majstrovi viac ako vyrovnaným súperom. Búrku radosti zažili basketbalisti v zápase s Interom, kde sme vo vybičovanej atmosfére zdolali žltotočiernych 92-86 a o dramatický zápas sme sa postarali aj u ďalšieho favorita. Košíckym býkom sme po dobrom výkone podľahli tesne 91-97. Tesne sme prehrali aj doma s Handlovou 78-87, no získanú seabodôveru i rešpekt sme stratili vo Svite kde sme „dostali latu“ 103-60. Podrobnejšie sa „novej dobe“ venujeme v hlavnom športovom článku, kde sme vyspovedali nového kouča Spišiačov Ericha Korfantu.

Oliver Buza

Výrazná spišská stopa na neoficiálnych MS veteránov v ľadovom hokeji

Začiatkom roka sa pod záštitou bieloruského prezidenta Alexandra Lukašenka v hlavnom meste Minsk konal XIII. ročník hokejového Vianočného turnaja. Na neoficiálnych MS veteránov v ľadovom hokeji sa zúčastnilo 8 tímov a nás teší, že v drese s dvojkrížom na prsiach sa predstavilo až päť Spišiačov.

Slováci nesklamali, bronz tesne unikal, Muránskeho očaril otvárací ceremoniál

Slováci „vyfasovali“ ťažkú základnú skupinu, v ktorej sa postupne stretli s výbermi Ruska, Nemecka a Fínska. V druhej sa o postup bili domáci Bielorusi, Švajčiari, Baltský výber a SAE. Slováci začali excelentne. Rusov „rozbili“ prekvapujúco hladko 12:0, Nemcov 6:1, no v zápase o skupinovú prvenstvo podľahli Suomi 3:5. „Rusi hrali dobre, no totálne zlyhali v koncovke. Nemci boli agresívnejší v osobných súbojoch, no kvalita bola na našej strane. S hokejistami z krajiny tisícich jazier sme zohrali vyrovnanú partiu, Fíni sa však na nás veľmi dobre pripravili a napokon nás porazili,“ skonštatoval útočník Slovákov, jeden z piatich Novovešťanov Miloš Muránsky. Spišskú partiu ešte dotvárali Peter Filip, Ľubomír Vaic, Jozef Hrubý a Dušan Brincko. Slovenský výber vedený legendárnym trénerom Júliusom Šuplerom napokon obsadil štvrté miesto, v súboji o bronz podľahol exotickému výberu SAE. „Emiráty mali vo svojom strede Kanadčanov, Rusov, Bielorusov, no hlavne boli o dosť mladší. Napriek tomu sme už v tretej minúte viedli 2:0, no následne sme poľavili, čo súper trestal a po dvoch tretinách už viedol 4:2. V závere sme síce znížili, no doľahla na nás únava, v priebehu štyroch dní sme odohrali 4 náročné zápasy, a napokon sme zápas o bronz prehrali,“ zhodnotil hokejovú časť vydareného turnaja Muránsky. Spišskonovoveský útočník, ktorý celú svoju kariéru zasvätil rodnému Spišu, odkorčuľoval v drese HK SNV tri extraligové sezóny, sa momentálne venuje mládeži. Na turnaji svoje štatistiky obohatil o 2 góly a jednu asistenciu. O ne však v Minsku vôbec nešlo. „Zišli sme sa tu ako skvelá partia a v tomto duchu sme odohrali celý turnaj. Zážitkov bolo viac, pre

mňa už len to, že som sa zišiel v tíme s takými skvelými hokejistami. Ved' v slovenskom drese sa predstavili osobnosti ako Ľubo Sekeráš, Martin Štrbák, Jano Pardavý, či Ľubo Vaic. Fantastické bolo samotné otvorenie turnaja, bol to jeden úžasný cirkus na ľade. Otváral ho prezident Lukašenko, s ktorým sme sa osobne nestretli, pretože v drese Bieloruska nehral v našej skupine. V ľadisku sedelo viac ako 10000 nadšených divákov a celé to vytváralo nádherné divadlo. Organizácia bola na vysokej úrovni, bieloruský Minsk je

jedno krásne, čisté mesto. Je tam veľa historických pamiatok a nočná, vysvetlená scenéria je ozaj úchvatná,“ doplnil Muránsky.

Len poctivá práca s mládežou je cestou. Veteráni robia dobrú reklamu spišskému hokeju

I jeho trápi momentálny status ľadového hokeja na Slovensku. „Súčasný stav slovenského hokeja je taký aký je. Jediná cesta, ako sa vrátiť na úspešnú cestu, je práca s mládežou. To je alfou a omegou, bez aktívnej a zodpovednej roboty s mladými hokejistami sa nepohneme nikam,“ jasne pomenoval hlavnú príčinu pozvoľného úpadku slovenského hokeja. A keďže je Miloš Muránsky tým pravým spišským hokejovým patriotom, zaujímal nás aj jeho názor na dianie v spišskonovoveskom hokeji. Ani jeho isto netešia prázdne tribúny, zo svojich extraligových čias si pamätá, ako náš „zimák“ praskal vo švíkoch. „Už dlhší čas nie je situácia v spišskonovoveskom klube dobrá. Diváka môže dostať do ľadiska len dobrá hra A – tímu, a to sa zatiaľ nedarí. Aj tu však musíme hľadať príčinu v práci s mládežou. Ak sa podarí vychovať takých hráčov, ako Jasečko, Vaic, Sersen, či bratia Hudáčkovci, bude to opäť dobré. Ja tomu verím, lebo podmienky na to v Spišskej Novej Vsi máme, sú tu kvalitní mládežnícki tréneri, ktorí určite pomôžu svojimi skúsenosťami a odbornou pripravenosťou k rozvoju spišskonovoveského hokeja,“ optimisticky uzavrel tému Miloš Muránsky. Spolu so svojimi spoluhráčmi, veteránmi HK SNV, sa už teší na Majstrovstvá Slovenska veteránov, ktoré sa v tomto roku konajú v Banskej Bystrici. Spišiáci na nich obhajujú bronz a neustále dokazujú, že Spišská Nová ves je ozajstnou baštou slovenského hokeja.

Oliver Buza

„Prehry nie sú normálne. Potrebovali sme prestaviť hlavne mentálne myslenie,“ tvrdí nový tréner spišskonovoveských basketbalistov

Narodil sa síce v Kežmarku, no ako sám hovorí, je Spišiakom ako repa. Po novom roku sa stal novým trénerom basketbalistov Spišskej Novej Vsi a v pomerne krátkom čase vrátil do spišských basketbalových srdc hrdosť a radosť z najpopulárnejšej loptovej hry na Spiši. Spišský Patriot vyspovedal Ericha Korfantu.

Na úvod sa skús čitateľom basketbalovo predstaviť

Od deviatich rokov, kedy som v Spišskej Novej Vsi začal hrať basketbal, sa tento stal mojou celoživotnou láskou. Prešiel som ako stredný rozohrávač všetkými vekovými kategóriami. Najväčším hráckym úspechom bolo druhé miesto v 1. lige, kde nám len o chlp ušiel postup do extraligy. Vtedy sme partia okolo dnes už nebohého Jana Tejbusa, Miciho Faitha, Peťa Milčáka, Jara Mrovčáka, či mladíkov Igora Peštu, Dávida Demečka, ale i stále aktívneho Vlada Hovaňáka tesne nezvládli zápas o postup, čo mňa ako človeka, ktorý nenávidí prehry, dosť zobralo a sčasti aj preto som s aktívnou činnosťou skončil. Plynule som ako absolvent fakulty FTVŠ prešiel na ZŠ Hutnícka, kde boli basketbalové triedy a stal som sa učiteľom i trénerom zároveň. Hrácku kariéru som ukončil v roku 2001 a v roku 2002 som sa stal trénerom A-tímu. Po dvoch rokoch sa nám podaril postup do extraligy a hneď v tej premiérovej som sa stal asistentom Milana Černického. V nasledujúcich sezónach som sa zamerával na mládež, s ktorou sme dosiahli veľké úspechy, preplnené vitríny sú asi tou najlepšou vizitkou našej práce.

Po mnohých rokoch si teda opäť, už ako hlavný tréner, zasadol na spišskonovoveskú lavičku. Ako k tomu došlo a v akom stave si našiel tím?

Koncom novembra minulého roku sme sa začali o tom baviť hlavne so štatutárom klubu a členom Výkonného výboru Ľubom Slaninkom. Ľubo pozná dokonale moju prácu, prežili sme spolu toho veľa dobrého i zlého, verím však, že pozitíva prevážujú. Vzájomná dôvera, ako i komunikácia vnútri klubu, vyústila až do rozhodnutia stať sa hlavným koučom spišskonovoveského A-mužstva. Čo sa týka tímu, neprišiel som do neznáma. Pravidelne som navštevoval zápasy, všetci odchovanci prešli „mojimi rukami“, takže som ich poznal dokonale, a preto môžem povedať, že dovtedy nehrali to, na čo mali. Ako keby šli len 70-80 percent toho, čoho sú schopní. Nechcem rozoberať, prečo tomu tak bolo, a či to bola chyba, to nikomu nepomôže. Chalanov bolo treba napopnúť a hlavne im dostať do hláv, že prehra nie je normálna vec. V každom športe je túžba vyhrať, byť lepším, tým hlavným hnacím motorom a toto mentálne nastavenie sme potrebovali u chalanov „namontovať do hláv“ ako

keby nanovo. Ako som už spomínal, ja nenávidím prehry, po každej som zrelý „na prášky“ a je to jedno, či pri žiakoch, junioroch, alebo teraz mužoch. Je to moja povaha a verím, že túto filozofiu sa nám podarilo dostať do tímu. OK, dá sa i prehrať, veď prehry nás posúvajú k novým výhram, ale i prehra musí mať „dôstojnú úroveň“.

Po tvojom príchode hra Spišiakov nabrala diametrálne iný rozmer, prišli veľké výhry, dramaticky sa zmenil obraz hry. K dispozícii máš identický káder, kde teda okrem mentálneho prestavenia prišla zmena?

Každý tréner má svoje metódy a štýl. Ja sa držím zásady, že basketbal je vo svojom princípe veľmi jednoduchá hra, čo ho robí vo svojej podstate tak atraktívnym pre divákov. Samozrejme, je za tým strašne veľa driny, no princíp - dostať loptu do súperovho koša - ostáva nezmenený. Základom je účelnosť a s tým súvisiaca rýchlosť. Táto kombinácia prináša oveľa viac streleckých možností, po ktorých padajú koše. Hráči nie sú zatážení zložitými schémami, majú viac otvorených striel. Zdalo sa mi, že sme hrali príliš komplikovane, a to som chcel zmeniť. Dať hráčom slobodu na ihrisku, akúsi „disciplinovanú voľnosť“, to podľa mňa prináša úspechy. Som rád, že chalani to pochopili a prijali. Ďalším podstatným faktorom je to, že môžeme hrať len to, na čo máme hráčov. Ak máme v tíme mladosť a dravosť, čo máme, musíme ju využiť. Nemô-

žeme nechať v garáži zaparkované Ferrarri len preto, že najvyššou rýchlosťou v obci je päťdesiatka. Musíme tréningový proces prispôbiť tomu, čo máme k dispozícii. Kapacita, mentálna i fyzická, totiž niekedy nepustí. **Podme si to rozmeniť na drobné. V tíme máš troch legionárov ako si zatiaľ spokojný s ich výkonmi?**

Phil Henry nie je typickým podkošovým hráčom, nie je také klasické „päťkové“ kladivo. Má však v sebe basketbalový intelekt, dokáže strašne veľa prijať, je veľmi snaživý a hlavne pohodový a bezproblémový. Stále si nevie zvyknúť na slovenský štýl rozhodovania, s tým má veľké problémy, čo čiastočne limituje jeho hru, pretože má často rýchlo veľa faulov. Vyžadujem od neho i tvrdší prístup v obrane. Pomohol nám však výrazne vo veľa zápasoch. Matt Marshall je typickým príkladom hráča, ktorému sa dlho nevedelo nájsť miesto v tíme. On je nenápadným chlapíkom, na ihrisku často neviditeľným, no zrazu zistíte, že má 12 bodov, desať doskokov a tri zisky. Je to bojovník na pohládanie, typický „drič“, ktorý chodí do ťažkých doskokov, po ktorých dáva ľahké, no dôležité body. Najviac asi zmena systému pomohla Aleksovi Šolevičovi. Ja som ho pozorne sledoval počas celej sezóny a v októbri, či novembri jednoducho stagnoval. On je však taký „nevy-pustený rýchlostný kôň“. Jeho ťažko zaviažete nejakými komplikovanými clonami. Potrebuje jednoducho dostať loptu bleskovo pod kôš, kde dokáže

vymýšľať zaujímavé veci. On je ten, ktorý miluje v hre predovšetkým rýchlosť. Jasné, že ako Balkánca ho treba kočirovať, ale to už je moja práca, aby som ho zvládol.

Náš tím sa už roky pyši vlastnými odchovancami, akú úlohu teda zohrávajú Spišiáci v družstve?

Nezastupiteľnú a určite nie sú na žiadnej druhej, či tretej kofaji. Opäť sa chytil Lukáš Krajňák, je to chalan, ktorého dôverne poznám od malička, viem, čo v ňom je. Má svoje limity, no v obrane „odmaká“ poctivo všetko, čo má a je veľmi tímovým hráčom. Máme tu Maťa Majerčáka, veľký talent nášho basketbalu, no v súvislosti s ním treba zdôrazniť, že má ešte len 17 rokov a je nezmyslom, aby hral na seba, a aby sme vôbec od neho vyžadovali líderské úlohy. Všetko musí mať svoju postupnosť, aj prílišná medializácia môže byť niekedy na škodu. Maťo má však veľkú výhodu vo svojej mentálnej výbave, on to všetko chápe a pracuje na sebe. V tíme máme aj Adama Antoniho, ktorému ak vyjde zápas, tak je naň radosť pozerať. Musí však stabilizovať svoju výkonnosť, a ak to dokáže, som presvedčený, že si ho všimnú aj na reprezentačnej úrovni. Vlado Hovaňák a Dano Lénart sú hráči, ktorí hrajú na poloprofesionálnej báze, no aj od nich čakám a vyžadujem obetu pre tím. Potrebuje ich skúsenosť, prehľad, pomocnú ruku a po rozhovoroch verím, že to všetko prenesú na ihrisko, kde sú stále určite platnými hráčmi. V

tíme sú aj hráči, ktorí dostávajú menej priestoru, no všetci tvoria akéhosi ducha, ktorý musí „dýchať“ jedným, a to spoločným tempom. Do mužstva však chceme postupne zapracovať aj našich juniorov, vďaka pôsobeniu pri mládeži ich mám dokonale zmapovaných, a ak dostanem šancu aj v budúcej sezóne, určite v príprave dostanú dostatočný priestor.

Odbočme od „Novej Vsi“, aká extraliga sa hrá na Slovensku?

Úroveň vôbec nie je zlá. Samozrejme, že jej kvalitu dvíhajú legionári, s čím mám ja osobne trochu problém. Tá diskusia sa neustále točí v začarovanom kruhu a úprimne budem tlieškať tomu, kto tento kruh rozmotá. Môj osobný názor je ten, že treba znížiť počet cudzincov, zaviesť iný legionársky strop. Ak by sme do ligy každý rok priniesli 10 juniorov, o päť rokov by sa ich vyrotovalo 50, z ktorých by pätnásť malo určite úroveň, ktorou by pozdvihli slovenský basketbal, ktorý je tam, kde je a povedzme si priamo, je niekde v európskom suteréne. Tu však rozhodujú majitelia klubov, ktorí do toho tlačia svoje peniaze, chcú priniesť ľuďom divadlo a najrýchlejšie to dosiahnu práve cez legionárov. Ja to čiastočne chápem, no podľa mňa musí prísť radikálny rez, i keď si myslím, že to tak skoro nebude. Hovorím, je to zamotaný kruh, ktorý má až príliš „veľa uzlov“. V tejto súvislosti si vážim prácu, ktorú odvádzame tu na Spiši. Nechcem aby to vyznelo ako prihrievanie si nejakej patriotskej polievocky, no ozaj sa snažíme aj o výchovu a podporu talentov. Momentálne aj v rámci našej filozofie, sú traja legionári v tíme stropom, priznajme si, aj z finančného hľadiska. Otázkou je, či s vyššími cieľmi to bude stačiť, to je na širšiu diskusiu. Určite však priestor naši chlapci dostanú, to je našou prioritou, aby rástli, rozvíjali sa, aby sme fanúšikovi servirovali basketbal, z ktorého bude mať dobrý pocit a bude hrdý na to, že je Spišiak.

Na záver trochu osobná otázka.

Kde dobíjaš energiu, ktorú na zápasoch komplet vkladáš do tímu?

Ozaj tomu dávam veľa a chcem, aby chlapci videli, že ten zápas sa snažím odbojovať spolu s nimi. Relaxujem klasicky, doma pri telke, kde si rád pozriem všetko možné športové, basketbalovú Euroligu, či lyžovanie. Mám rád prechádzku so psami, či posedenie pri dobrom pívku s priateľmi. To všetko ma opäť dobije, aby som bol pripravený odovzdať pre našu „Novú Ves“ maximum.

Oliver Buza